

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Cal fer-nos ja a la idea que la reconstrucció d'Espanya farà necessari l'esforç màxim de tots els espanyols de bona voluntat.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 265

ANY III — Mataró dilluns 10 octubre 1938 — NUM. 687

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

¿Quan finalitzarà la guerra?

No ens podem enganyar i menys enganyar a altres

Dintre pocs dies es compliran vint i set mesos de la sublevació dels militars traïdors que covadament aixecaren les armes contra el Govern i el poble espanyol. Traïdors i covards perquè la seva missió no podia ésser mai altra que la d'obeir i acatar cegament amb fidelitat totes les disposicions del Govern, que era tant com respectar la República que en les memorables eleccions del 16 de febrer de l'any 1936 havia fet possible la seva existència, car era i segueix essent la veu i la voluntat de tot un Poble. D'un magnífic Poble l'heroicitat del qual ha sobrepassat tots els límits com potser no n'hi hauria cap altre que els hagués tan estòicament suportat. En pocs dies aixafà la millitarada feixista que estava armada fins les dents, però covarda com mai, sucumbí vergonyosament així que el Poble li plantà cara i es defensà amb totes les tràgiques conseqüències que són de record inesborrable per a tothom.

Però seguidament donà fé de vida la complicitat feixista Internacional preparada degudament pels enemics de la República i de la Llibertat: Alcalà Zamora, Gil Robles, Lerroux i altres de la pitjor catadura.

D'aquí, doncs, ja arrenca la invasió fialo alemanya amb prop de vint-i-set mesos de guerra terrible, tràgica per moltes raons. Fins àdhuc pels comentaris que tot sovint s'hi fan com si fós tota ella una broma i per conveniències de tenir-la perquè sí.

No, amics, no! No es pot fer humor en aquesta guerra d'invasió, car és un deure de tots els homes comprendre i explicar sistemàticament la finalitat bàsica del per què es lluita en aquesta guerra als que ho desconexen i també als que desgraciadament no en volen estar assabentats. Molta atenció en fer circular rumors que no tenen absolutament cap fonament sòlid per a intentar que sigui cregut que la guerra està a les seves acaballes, i que àdhuc es cometi la canallada de precisar la data. Ningú s'ha d'enganyar amb les seves apreciacions i càlculs que només serveixen per a desmoralitzar-se el mateix en veure que fallen els seus somnis i les seves il·lusions. I encara amb l'altre menys dret encomanar-ho a altres persones, sobretot indiferents quasi en tots els problemes de la vida que no saben res de res que sigui veritat i lògic, fins a cert punt explorable quan es tracta d'estimats ciutadans que no han pogut aprendre de llegir i en les quals s'abusa de la seva ignorància per ésser les més predisposades a recollir qualsevol vulgaritat dels «sabiassos» que les fan córrer i que per tant no poden desconèixer que perjudiquen enormement als esperits febles i vacil·lants.

La guerra no és ni curta ni llarga, perquè no hi ha cap home de govern i de responsabilitat que ho pugui assegurar, àdhuc ni remotament intentar assegurar-ho. Solament l'inclinació, avui per avui, no pot ésser exclusivament altra que la nostra fer-

mesa de sempre de foregitar de Catalunya i d'Espanya als mercenaris estrangers, que encara costarà malhauradament prou esforços i el que és més lamentable el sacrifici irremediable de masses vides per a que sigui transformat en una realitat, malgrat la política intel·ligent, serena i esperançadora que realitza amb gran encert el nostre Govern de la República de cara als altres països, als quals cada dia se'ls proporcionen més proves contundents dels seus honrats propòsits de que la lluita resti solament circumscrita entre els espanyols.

Sembla ésser que les simpaties segueixen decantant-se al nostre favor, encara que d'una manera inexplicablement massa lenta. Els esdeveniments internacionals són molt variables i no cal engrescar-nos hi gaire. El nostre Govern s'ha expressat sempre amb lleialtat i claretat perquè les potències democràtiques (i) sapiguessin sobradament tota la raó que ens assisteix. Gairebé es podria assegurar que ja ha donat el darrer toc retirant molt a contra cor seu tots els veritables i autèntics voluntaris que lluitaven desinteressadament al seu favor perquè tothom que tingui quelcom de sentit comú no pugui amagar per cap motiu la veritat del per què estem en guerra. La declaració a la S. de N. fou solemne i excel·lentment acollida. Es pot fer més per la pau? Podria ésser que ben prompte sapiguem les conseqüències, favorables o no, que innegablement són d'esperar. Però no podem tampoc viure refiats...

Encara que les raons del nostre Govern facin el seu curs, ni per un moment no ens podem oblidar de que mentre a Catalunya i a Espanya hi hagi invasió d'italians i alemanys hi haurà guerra. Per tant, cal seguir amb tots els esforços d'unitat i de resistència que tants immillorables resultats ens ofereixen i que consoliden el nostre triomf definitiu. Ara, com mai, cal prosseguir entusiàsticament i sense cap defallença al costat del Govern d'Unió Nacional i dels Fronts Populars, Poble i Govern estretament units. Car la premissa més indispensable del moment actual és foregitar del nostre sol a tots els feixistes estrangers. I amb la nostra fermesa de convicció, estiguem ne segurs, ho assolirem plenament sense haver de rememorar res a ningú més que a nosaltres mateixos. Tenim massa raó: la volem, l'estimem i la defensam amb tot el que estiguem al nostre abas, i en totes les ocasions que es presenten. És el nostre deure.

V. BARTRA P.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i fenyets (alzina, pl, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

La desmembració de Txecoslovàquia

Els esdeveniments que s'han produït en els darrers dies demostren que el feixisme alemany ha decidit anihilar totes les possibilitats d'existència independent per a la Txecoslovàquia democràtica i reduir-la a un paper de semicolònia. La decisió de l'anomenada Comissió Internacional a Berlín, sobre el llurament de cinc zones a Alemanya, dona un cop irremediabile a la unitat territorial i a la independència de l'economia de la República.

Sense tenir en compte els interessos polítics de Txecoslovàquia, la Comissió sota les ordres de Hitler i basant-se en l'estadística de la població en temps de la monarquia austro-hongaresa de l'any 1910, ha efectuat una nova «operació» a Txecoslovàquia cedint a Alemanya cinc noves regions importants. En la suposada cinquena zona entren els centres més importants de la indústria hullera, metal·lúrgica i tèxtil; així com les estacions de les centrals elèctriques que subministren l'electricitat a Praga. En aquesta zona es troben les localitats que ocupen les principals vies de comunicació de la República. Per exemple, per anar de Pilsen, que actualment es troba a la frontera, a Bratislava, s'haurà de travessar tres vegades el territori alemany.

Els representants de Txecoslovàquia, ni tan sols han estat admesos en la sessió de la Comissió Internacional. Se'ls ha enviat el text ja preparat. La protesta de la delegació txecoslovaca ha estat rebutjada sense examen.

Per acceptar aquesta decisió, Txecoslovàquia ha rebut un termini d'algunes hores. Col·locat davant el fet consumat, el Govern de Txecoslovàquia s'ha vist obligat a cedir de nou. El feixisme alemany, suportant-se sobre els seus agents a Txecoslovàquia encarnats en l'ala reaccionària del partit agrari i els magnats del capital financer, realitza una intervenció directa en els assumptes interiors de Txecoslovàquia.

Segons un comunicat procedent de font certa, el primer d'octubre, Hitler exigí que Benes deixés el lloc de President. Aquesta exigència fou transmesa a Praga per Preiss, Director del Banc de Menestrals (Jivnostenska) que es trobava a Berlín. El 2 d'octubre, Preiss arribà a Praga i donà a conèixer aquestes ordres a la sessió comuna, a l'antic i al nou govern. Després del comunicat per Preiss, intervingueren els líders del partit Agrari, Hodza, Czerny (membre del gabinet de Hodza), Machnick i altres, els quals recriminaren a Benes per la seva política sostinguda sota l'orientació francesa. Els que intervingueren han declarat que Benes és l'autor de la catàstrofe que actualment cau sobre Txecoslovàquia i han exigít la dimissió immediata del president per a «deixar lliure el camí de l'acord amb Alemanya».

És interessant anotar que Hodza ha declarat en la seva intervenció que no parla únicament en qualitat de president del partit agrari, sinó també com eslovac i que segons la seva opinió «La solució de la qüestió eslovaca és impossible amb Benes». Sota aquesta pressió de l'interior i de l'exterior, Benes decidí deixar els seus plens poders.

Però Hitler no es detingué aquí. Ahir, la ràdio de Viena exigia la dimissió del primer ministre, general Sivory. D'aquesta manera resta completament clar que l'Alemanya feixista vol obtenir la liquidació del règim democràtic de Txecoslovàquia i obtenir l'adveniment al Poder dels seus amics personificats en la coalició dels agraris i del capital bancari Hodza i Preiss.

Aquests darrers fan actualment tot el que poden per a facilitar la realització de les intencions de Hitler i deixar lliure el camí per a establir, d'una o altra forma, la dictadura feixista. En realitat, realitzen un complot centra la República concebut des de fa molt temps, però que fins ara no havia donat resultat.

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d)
(e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquen mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

EL LECTOR DIU...

La netedat no està renyida amb res

La guerra implica, per imprescindible fatalisme, que es tinguin de desatendre molts aspectes que abans hom hi dedicava l'atenció pròpia de bon urbanisme ciutadà. Mataró era una de les ciutats més polides de Catalunya i en aquest aspecte tenia una fama ben guanyada. Ara — manca de braços, etcètera — no es pot mirar tant prim, però d'això a abandonar nos hi ha molt tros. Per altra part les raons d'higiene no són desatensibles en cap situació.

Ens mou a fer aquestes ratlles un fet, només ens concretarem a aquest, que ha motivat l'atenció de diversos ciutadans en aquestes planes, però que segueix sense resoldre. Avui passar per la vorera de l'ex edifici dels Escolapis en el carrer de Blada és haver de sofrir una sensació de fàstic i exposar-se a contraure una infecció, doncs fins i tot i cosa natural, les mosques hi tenen especial predilecció.

No ens volem posar en el règim interior dels ciutadans que habiten l'edifici, en el sentit de si poden o si no poden o si deuen procurar que la vorera no serveixi de defecatori ni s'hi tirin residus. La guerra ha donat tantes experiències, que no vé pas d'una. El que sostenim és que cal que l'Autoritat acabi amb aquest espectacle que els que passen per aquell lloc constaten molt sovint. I estem segurs que el prec serà atès.

H.

La nostra lluita a l'estranger

LONDRES.—El «Times» publica un article d'un corresponent especial que ha tornat d'Espanya. En aquest article hom diu:

«L'experiència ha demostrat la invulnerabilitat relativa dels homes que es troben en trinxeres ben fetes. Hi ha prou canons antiaeris per a obligar l'enemic a volar molt alt. El comandament republicà assegura que té dades exactes sobre les operacions de bombardeig dels franquistes al front de l'Ebre. Els avions han llançat prop de 3.000 tones diàries d'explosius; però solament una bomba sobre 3.000 fa blanc. Durant els atacs continus contra el principal sistema de pont, s'ha comprovat que àdhuc quan una bomba fa blanc no ocasiona danys que no es puguin reparar fàcilment. El bombardeig de les trinxeres s'ha revelat ineficaz. Els atacs aeris amb metralladora no tenen gran efecte. Tot aquest sistema d'ofensiva solament produeix un desgast de municions. La conclusió general del comandament republicà és que en una guerra de moviment un atac no és mortal si no té per objectiu una gran superfície. La resistència republicana al front de l'Ebre té dos elements: un bombardeig relatiu sense eficàcia i una major eficiència i resistència de les tropes republicanes. El resultat d'aquesta experiència justifica la política de resistència del president Negrín i permet tenir bones esperances per a la defensa de Catalunya. No es revela un secret en dir que a tot el front, des d'Andorra fins a Tortosa han estat realitzats treballs de fortificació molt molt moderns. Si les mateixes línies han estat defensades en terrenys amb comunicacions precàries, les posicions més favorables seran completament invulnerables».

ELS ESPORTS

Camp de l'Iuro

Batalló de Metralladores de Barcelona, 2 - Iuro S. C., 1

Escàs públic i escàs joc en fou el que vegérem en el camp il·lurenc el diumenge passat, sortint completament defraudat, principalment per l'escàs rendiment donat pel conglomerat equip il·lurenc.

L'equip forà format tot ell per jugadors força coneguts practicà un bon joc en molt superior als locals i guanyaren merescudament, puix tant en joc com en domini sempre foren superiors, encara que cal reconèixer que els components de l'Iuro (quasi tots ells pertanyents a la Marina) era aquest el partit que feia quatre en una setmana.

Al primer temps es marcà solament un gol que fou el primer dels barcelonins; a mitja segona part l'Iuro empatà i poc abans d'acabar, l'extrem dret forà marcà pel seu equip el gol de la victòria.

Tingué cura de l'arbitratge en Paçès imparcialment.

APA

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 10, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 471.

Els números premiats amb tres pessetes són: 071, 171, 271, 371, 571, 671, 771, 871, 971.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Carruja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus

clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

PÈRDIA. Ahir diumenge, de 6 a 8 de la tarda, des del carrer de Melcior de Palau (Bonaire) a l'Estació, passant per la Rambla de Mendizábal, Castellar i carrer de la Mutualitat (Lepant), es va perdre una cartera que contenia la documentació de l'interessat i diner. La persona que l'hagi trobada és pregada de fer-ne entrega al responsable de la Casa Terrot del carrer de Lepant, on serà gratificada la devolució amb el diner de la cartera.

EDICTE.—Ramon Molist i Valls, Alcalde de l'Ajuntament Constitucional de la Ciutat de Mataró.

Felig saber: Que en reunió celebrada en el dia d'avui en aquest Ajuntament entre les entitats Unió Gremial Mataronina, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Sindicat del Ram de l'Alimentació de la C.N.T. i la G.E.P.S.I., s'acordà fixar amb caràcter transitori i en tant durin les actuals circumstàncies originades per la manca de fluid elèctric, el nou horari al qual deuran subjectar-se els comerços d'aquesta ciutat a partir del dia 12 del corrent mes d'octubre de conformitat amb la següent distribució:

Horari pels establiments de comerç de venda al detall de ferreteries, robes, quincalleria, etc., etc.:

De dilluns a dissabte inclusiu, de 8 del matí a les 2 de la tarda.

Horari pels establiments de queviures de totes classes:

De dilluns i dissabte inclusiu, de 7:30 matí a 1:30 tarda.

Els dies de raonament s'obrirà també a les tardes de 3 a 4:30.

El que es posa a coneixement del públic i dels industrials afectats.

Mataró, 8 d'octubre del 1938.—L'Alcalde, Ramon Molist.

**AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria - Regidoria
de Finances i Proveïments
AVIS**

Per tal d'evitar aglomeracions, del tot innecessàries, i molesties als ciutadans, a partir de demà dimarts, dia 11 dels corrents, per l'adquisició dels lots de verdura que s'assenyalen en l'avis aparegut al diari LLIBERTAT, de data 14 del pròxim passat mes de setembre, caldrà observar les següents normes:

1.ª Els ciutadans que habitualment es proveeixen als establiments números 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, (Establiments Col·lectivitat núms. 1 i 2), 41, 43, 45, 101, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 133, 134 i Unió de Cooperatives sucursals núms. 1 i 4 s'hauran de proveir de verdura, hortalisses i fruita a la plaça de la Llibertat.

2.ª Tots els ciutadans inscrits als establiments no reassenyalats en la norma anterior, junt amb els evaquats i inscrits als Menjadors Populars s'hauran de proveir de verdura, hortalisses i fruita al Mercat de la Plaça Pi i Margall.

3.ª Subsisteixen per l'adquisició dels lots de verdura les mateixes normes establertes en l'avis aparegut al diari LLIBERTAT de data 11 del passat mes de setembre.

Mataró, 10 d'octubre del 1938.—El Conseller Regidor, Josep Calvet.

**Extracte de carn i vegetal
CALDOLA**

Selecció de carns argentines, verdures i llegums fresques, miltançant les quals s'han obtingut, en concentracions al buit, els seus principis solubles i aromàtics.

Venda: BARBOSA. — Telèfon 212

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST.—Al sector de l'Ebre les forces al servei de la invasió han atacat les nostres posicions de Coll del Coso, apodades per trenta cinc tancs i l'actuació intensa dels avions italo-germans. Durant tota la jornada han estat rotundament rebutjades, sofrint grans pèrdues, excepte a les 8 vuit hores, que en nou costós assalt aconseguiren ocupar dues posicions, contraatacant les tropes espanyoles. Es lluita amb violència a l'hora de redactar aquest comunicat.

La nostra aviació actuà amb gran intensitat, batent eficaçment les línies enemigues. En un dels serveis de la nostra caça fou abatut un «Heinkel 51» que metrallava les posicions pròpies en unió d'altres vult que fugiren.

A les 15:30 hores els caces republicans entaularen combat amb un grup de «Fiat» que intentaren atacar als nostres de bombardeig, abatent un dels aparells italians, que caigué incendiat.

En nou combat, foren abatuts altres quatre «Fiat», que caigueren en barrena en zona enemiga. Nosaltres perdérem dos caces, resultant els seus pilots morts.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

A les 23:45 hores d'ahir dues esquadres de trimotors italians bombardejaren el casc urbà de Barcelona, llançant un centenar de bombes que causaren grans destroços en vivendes i víctimes en la població civil. Els nostres antiaeris alcançaren a un

dels aparells de la segona esquadra, que se separà de la formació i fugí perdent visiblement velocitat i al·la, percebent-se fets en el motor.

La vista de la causa per la pèrdua de Màlaga

A porta tancada ha començat aquest matí la vista de la causa per la pèrdua de Màlaga contra el general Vilalba; actua de fiscal el del Tribunal Suprem senyor Garcia i de la defensa s'ha encarregat el senyor Sánchez Roca.

La sessió d'aquest matí ha estat dedicada a la lectura de càrrecs. La vista de la causa durarà alguns dies. —Fabra.

Notes de la Generalitat

El senyor Companys ha passat el matí en el seu despatx resolent assumptes del seu departament; més tard ha rebut algunes visites.

El sot secretari de la Presidència, senyor Martí Raurel, ha dit als periodistes que no tenia cap notícia d'interès per a comunicar los. —Fabra.

La Justícia de la República

Els tribunals competents s'han inhibit o absolt dels processos en algunes causes seguides per espionatge i alta traïció. —Fabra.

Els menjadors per a infants

A la Conselleria d'Economia han facilitat una nota dels donatius que continuen rebent-se amb destí als menjadors per a infants. —Fabra.

Els inventors

A la Conselleria d'Economia han donat compte d'haver presentat, de sincerament, Antoni Anguera, de Prat de Llobregat, una escombra construïda sense cap dels materials emprats en la fabricació de les escombres antigues excepte la canya. Les noves escombres són fabricades de fulles de canya i morenc. —Fabra.

PÈRDIA. — Del carrer de la Mutualitat (Lepant) al carrer de Bonaventura Durru (Sant Agustí) va perdre's una mànega de gersel. Es gratificarà la seva devolució a Fermí Galan n.º 409.

Estranger

Segueixen les manifestacions contra l'arquebisbe de Viena

BERLIN. — Informacions d'origen oficial donen compte d'haver-se repetit ahir a la tarda, davant de la Catedral de Sant Esteve les manifestacions de protesta per l'actuació del cardenal arquebisbe de Viena.

Segons aquesta informació no es registrà cap acte de violència i en cap moment es velé obligada la policia a actuar. —Fabra.

La retirada dels voluntaris anglesos

LONDRES. — «The Times» publica una informació on s'afirma que la brigada de voluntaris anglesos va quedar dissolta la setmana passada i els seus components seran repatriats immediatament a Anglaterra.

Les brigades angleses estaven formades per 4.000 voluntaris; 432 han mort, molts altres han desaparegut, 1.203 han resultat ferits; d'aquests, la majoria han tornat al front, però 494 quedaren inútils per al servei.

A Anglaterra han estat recollides 45.574 lliures esterlines que seran destinades als voluntaris anglesos i llurs famílies. —Fabra.

Propietaris de finques rústegues i urbanes

Si voleu vendre vostres finques passeu avui mateix per Casa Caldas. Trobareu el que desitgeu.

Compradors, si voleu adquirir finques rústegues o urbanes acudiu avui mateix i consulteu per a la contractació la Casa Caldas.

Hi ha capital disponible per a la col·locació en primeres hipoteques. No descureu de visitar la Casa Caldas.

La Casa Caldas té vint anys d'actuació, que són vint anys d'èxit. Ronda Prim, 78 - Mataró.

Llegiu LLIBERTAT

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durru (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554